

Sygn. akt V U 671/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2016 r. w Kaliszu

odwołania A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 25 maja 2015 r. Nr (...)

w sprawie A. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o rentę rodzinną

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 25 maja 2015 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej A. H. prawo do renty rodzinnej po zmarłym byłym mężu A. K. poczynając od dnia 01 maja 2015 r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił A. H. przyznania renty rodzinnej po zmarłym w dniu 7 grudnia 2011 r. A. K. albowiem wnioskodawczyni nie miała ustalonego prawa do alimentów na mocy wyroku sądu, ugody sądowej ani też na podstawie umowy pomiędzy odwołującą, a jej byłym mężem.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła A. H.. W odwołaniu skarżąca podała, że nie wystąpiła do Sądu z roszczeniem o zapłatę alimentów obawiając reakcji A. K.. Przyznała, że były mąż w 2011 r. przekazał na jej rzecz kilka razy pieniądze, które miały na celu zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Bezspornym jest, że A. H., ur. (...) oraz A. K., ur. (...), dnia 14 stycznia 1978 r. wstąpili w związek małżeński. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 18 czerwca 2007 r., sygn.. akt I C 605/07 orzeczono separację małżeństwa, natomiast orzeczeniem w/w Sądu z dnia 21 stycznia 2009 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 523/08 rozwiązano ich małżeństwo przez rozwód z winy A. K.. Odwołująca powróciła do nazwiska noszonego przed ślubem. Były mąż skarżącej w okresie od 1988 r. do 20 stycznia 2008 r. w K., znęcał się nad nią psychicznie i fizycznie. Wobec powyższego, wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 8 września 2009 r., wydanym w sprawie o sygn.. akt VII K 1279/08 warunkowo umorzono wobec A. K. postępowanie karne na okres próby 2 lat, oddano go w tym czasie pod dozór

kuratora sądowego oraz zobowiązano do powstrzymania się od nadużywania alkoholu. A. K. zmarł dnia 7 grudnia 2011r.

/okoliczności bezsporne, a wynikające z akt rentowych/

A. K., od samego początku małżeństwa był przeciwny podejmowaniu przez A. H. aktywności zawodowej. Mąż skarżącej, w latach 73-90, był zatrudniony w (...) w K., w latach 90-99 prowadził własną działalność gospodarczą, następnie w roku 1999 pracował w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Już od roku 2001r. korzystał ze świadczeń przysługujących z tytułu niezdolności do pracy. W roku 2011 wysokość jego renty wynosiła kwotę 872 zł (brutto) miesięcznie, 532,73 zł (netto). Ponadto były mąż wnioskodawczyni dysponował dodatkowymi środkami, które uzyskał z tytułu sprzedaży mieszkania, w którym wspólnie niegdyś zamieszkiwali, na mieszkanie o mniejszym metrażu. Odwołująca, na skutek fizycznych i psychicznych cierpień, jeszcze przed rozwodem, podjęła decyzję o samodzielnym wynajmie lokalu. Wyprowadziła się od męża. W czasie separacji A. K. nie wspomagał finansowo skarżącą. Odwołująca wykonywała prace zarobkowe. Po orzeczeniu wobec małżonków rozwodu, A. H. straciła pracę, utrzymywała się z zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz podejmowała dorywcze prace, uzyskując miesięczny dochód w kwotach maksymalnie 900 zł. A. K., po formalnym rozwiązaniu jego małżeństwa, nadal utrzymywał bliskie relacje z jednym z trzech swoich synów tj. M. K.. Za jego pośrednictwem w roku 2011 r. przekazał pięciokrotnie na rzecz A. H. pieniądze w kwotach od 200 zł. do 300 zł., które miały służyć poprawie jej sytuacji życiowej i finansowej.

/dowód: zeznania odwołującej, zeznania świadka M. S., akta rentowe/.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 70 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” (Dz.U. z roku 2015, poz. 748 j.t), wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli: w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej. Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania wyżej wymienionych osób.

Małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych wyżej miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

Trybunał Konstytucyjny, wyrokiem z dnia 13.05.2014r., wydanym w sprawie o sygn. akt SK 61/13 (Dz.U. z roku 2014, poz. 683) orzekł, iż art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie, w jakim uzależnia uprawnienia małżonki rozwiedzionej do uzyskania renty rodzinnej od wymogu posiadania w dniu śmierci męża prawa do alimentów z jego strony ustalonych wyłącznie wyrokiem lub ugodą sądową, jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Należy przyjąć zatem, że potwierdzeniem prawa do alimentów może być nie tylko orzeczenie lub ugoda sądowa, ale również umowa zawarta między rozwiedzionymi małżonkami. Umowa taka może być również zawarta w sposób dorozumiany, a o jej istnieniu może świadczyć fakt, że alimenty faktycznie uiszczane były przez byłego małżonka do dnia jego śmierci na rzecz osoby uprawnionej.

W myśl art. 60 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się

w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Przenosząc powyższe ustalenia na grunt sprawy niniejszej należy uznać, że A. K. w roku 2011r. wspomagał swoją byłą małżonkę finansowo i pomoc ta przybrała znamiona typowe dla dobrowolnej alimentacji.

Odwołująca nie dochodziła alimentów na drodze sądowej, ale wynikało z obaw o reakcję jej męża na powyższe żądanie. Po orzeczeniu rozvodu skarżąca utrzymywała się z zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz z prac dorywczych. Dochody jakie uzyskiwała pozwalały wyłącznie na pokrycie potrzeb związanych z bieżącym utrzymaniem. A. K. w roku 2011r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. Dodatkowo dysponował pieniędzmi pochodzącymi ze sprzedaży ich wspólnego mieszkania. Posiadał zatem stałe źródło dochodów, w kwotach wyższych niż zasiłek otrzymywany przez odwołującą, a ponadto dysponował oszczędnościami. Fakt alimentacji skarżącej przez jej byłego męża został potwierdzony zarówno przez nią samą jak i przez M. S., wieloletnią przyjaciółkę rodziny. A. H. otrzymywała za pośrednictwem syna – M. K. kwoty rzędu 200-300 zł., które miały ją wspomóc w trudnej sytuacji finansowej. Alimentacja skarżącej miała na celu przyczynić się do polepszenia stosunków panujących pomiędzy byłymi małżonkami i co zamierzał A. K. ponownego scalenia ich związku.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, uznał zatem, że odwołująca spełniła wszystkie warunki, konieczne do otrzymania renty rodzinnej po zmarłym, A. K.. Świadczenie zostało przyznane od miesiąca, w którym A. H. wystąpiła ze stosownym wnioskiem do organu rentowego tj. od dnia 1 maja 2015r.

Mając na uwadze powyższe, odwołanie jako uzasadnione prowadziło do zmiany decyzji jak w sentencji wyroku.